

08

Renovació

Teniu a les vostres mans el nou butlletí, amb la mateixa qualitat de continguts de sempre però amb novetats a nivell formal. És ja el número 8. Es manté com a eina de relació amb tots vosaltres, els nostres amics, i ho fa renovadament, amb un nou disseny producte de l'experiència dels set primers números. A més es publicarà tres cops l'any al costat de la revista d'història *L'Avenç*.

En aquest butlletí trobarem: la constitució del Cercle del Museu; la col·laboració amb el Musée Historique de Gorée de Dakar al Senegal compartint recursos amb una acció de sostenibilitat i solidaritat; estem treballant i estudiant les restes del convent de Jerusalem; fem un pas més en extensió –en l'espai, en el temps i en el coneixement– amb l'exposició permanent sobre l'alta edat mitjana a les voltes romàniques del Palau Reial Major; emprenem la reordenació de l'arxiu fotogràfic del Museu-Monestir de Pedralbes; hem fet amb èxit de participació la nostra primera exposició presencial i a la Xarxa, *Barcelona & fotografia*; celebrem la XXXIV Setmana Internacional d'Estudis Medievals de Pedralbes; fem balanç del programa *El Born, obrim per obres*, que dóna pas a l'inici dels treballs d'arquitectura; treballem en el programa *La primavera republicana*, l'exposició sobre el GATCPAC, i la rehabilitació del refugi del Poble Sec, entre d'altres. Un conjunt de propostes per acostar el patrimoni històric i cultural de Barcelona als ciutadans.

Institut de
cultura: **MUSEU D'HISTÒRIA
DE LA CIUTAT**

MHCButlletí

BUTLLETÍ INFORMATIU DEL MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA
SEGON QUADRIMESTRE DE 2006. ANY III. NÚM. 8



EL CERCLE DEL MUSEU

Tots els museus tenen una clara funció social i una innegable vocació de servei públic, però un museu com el nostre, que al nom mateix explicita que és un «museu de la ciutat», té a més l'ambició de ser reconegut i valorat per la ciutadania. És per això que ens omple d'orgull l'èxit del programa Amics i Amigues del Museu, que des de l'any 2000 aplega famílies i ciutadans que a títol individual donen el seu suport al Museu i confirmen la voluntat de participar en les seves propostes. Ara s'ha assolit una nova fita en aquest camí de confirmar el suport i la complicitat ciutadana envers la institució que preserva i difon els espais de la seva memòria. El passat 2005 l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona va impulsar la creació de la Fundació Barcelona Cultura per tal de donar suport al desenvolupament de les seves activitats, i al seu si s'ha desenvolupat el recentment constituït Cercle del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona.

El Cercle del Museu reuneix empreses i institucions implicades amb Barcelona i conscients que el futur de la ciutat només es pot entendre a partir del coneixement i la preservació de la seva història i del seu patrimoni. Però lluny de pretendre esdevenir una figura jurídica independent o un

organisme influent, ambicionen servir el Museu fomentant i mantenint xarxes de relacions i de col·laboració. El resultat és una connexió molt fructífera entre la gestió pública i l'entorn social i econòmic de la ciutat, una fórmula innovadora que enllaça amb l'àmplia tradició barcelonina d'implicació i suport de la societat civil en defensa de la seva història i cultura. El Cercle del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona es va constituir el 20 de febrer sota la presidència de Salvador Gabarró (president del Cercle) i Ferran Mascarell (president de l'Institut de Cultura de Barcelona i vicepresident executiu de la Fundació Barcelona Cultura).

Està integrat per:

- Patrons:** Gas Natural (Salvador Gabarró, president), Caja de Ahorros del Mediterráneo (Vicente Soriano, director general i secretari general), El Periódico (Román de Vicente Batlle, director general de Premsa del Grupo Zeta).
- Patrons institucionals:** Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País (Miquel Roca i Junyent, president), Consell Econòmic i Social de Barcelona (Rosa Virós, presidenta), Ateneu Barcelonès (Oriol Bohigas,

- president), Fundació Sport Cultura Barcelona (Manuel Carreras, president), Associació Consell de Cent (Joan Torres, president).
- Benefactors:** Repsol YPF (Jaume Giró, director de Comunicació).
- Associats:** Abacus (Mercè Fluvià, presidenta), Elogia (Manel Gómez, president).
- Amics:** Canon (René Ruiz, director Catalunya).
- Vocals nats:** Institut de Cultura de Barcelona (Ferran Mascarell, president en el moment de la constitució del Cercle), Fundació Barcelona Cultura (Oriol Balaguer, director general), Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona (Antoni Nicolau, director, i Jordi Carrió, responsable de Desenvolupament i Relacions Externes).
- La complicitat, les aportacions i la xarxa relacional del Cercle suposen un impuls a l'activitat de l'MHCB. Al seu torn, el Museu ha desenvolupat un conjunt d'avantatges que intenten oferir un mínim retorn a aquest esforç, amb la voluntat de reforçar la imatge pública dels membres del Cercle del Museu, identificant-los amb la ciutat, amb la seva història i la seva cultura, i amb una tasca social d'integració.



El 20 de febrer de 2006 va tenir lloc a la sala Martí l'Humà, l'acte de constitució del Cercle del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona.

© Pep Herrero-MHCB

COL·LABORACIÓ, SOSTENIBILITAT I SOLIDARITAT

L'any 2004, el Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona va organitzar, en el marc del Fòrum 2004, l'exposició *El primer Eros. Àfrica, Amèrica, Oceania*, entre els mesos de juliol i octubre al Palau de la Virreina. Es tractava de la continuació d'*El jardí d'Eros*, una exposició que havia tingut lloc l'any 1999 al mateix palau i que mostrava un excepcional conjunt d'art eròtic occidental. *El primer Eros* parlava, però, no d'erotisme pròpiament dit sinó de les formes de sexualitat i els arquetips masculins i femenins que, en les cultures dites primitives, adopten formes diferents a Àfrica, Amèrica i Oceania.

La mostra constava d'un conjunt de 124 peces de gran bellesa, provinents tant de museus públics com de col·leccions privades. Les peces estaven acompanyades de pel·lícules, imatges i textos elaborats pels principals experts internacionals. Els objectes eren, però, l'element central de l'exposició. Per garantir-ne la conservació i l'exhibició, es van construir 47 vitrines que funcionaven com urnes de vidre formades per una base, una tija i un suport, d'acer i DM, i una campana de vidre.

Paral·lelament a l'organització d'exposicions i altres activitats, el Museu participa en diferents organismes internacionals: a tall d'exemple, ja fa molts anys que forma part de l'ICMAH, el Comitè Internacional de Museus d'Història i Arqueologia de l'ICOM. Fruit d'aquests anys de treball conjunt, el Museu coneix de primera mà les necessitats de diferents institucions que no disposen dels mateixos recursos que les del món occidental. Una d'aquestes institucions és el Musée Historique de Gorée de Dakar, al Senegal, situat en un antic fort, que explica la història del Senegal des dels temps prehistòrics fins a l'actualitat. El museu té uns fons ben nodrits, però no té prou recursos per treure'ls de la reserva. Des de l'any passat, gràcies a diferents col·laboracions, ha començat una política d'exposicions temporals que intenten treure a la llum part d'aquestes peces perquè en puguin gaudir tant el públic local com els visitants. El fet de treure les peces de la reserva per exhibir-les també permet que es netegin o, si cal, que es restaurin i que es documentin, completant

el cercle de les funcions del museu.

En aquest context, l'MHCB va organitzar, a inicis de l'any 2005, el transport cap a Dakar de les vitrines que havien estat utilitzades en l'exposició *El primer Eros*. Amb aquesta col·laboració, el Musée Historique de Gorée ha pogut organitzar la mostra *Les témoins de la fécondité dans les collections du Musée d'Art Africain de Dakar*, un recorregut que intenta mostrar els lligams entre fertilitat i fecunditat, un tema simbòlic comú a la majoria de cultures del món. Les prop de trenta peces exposades no són només obres d'art, sinó l'expressió de diferents ètnies africanes: aixanti, bàmbara... Més enllà del caràcter sagrat d'aquests objectes, als quals s'han ofert sacrificis i pregàries des de temps immemorials, les figures i estatuets representen la imatge ideal de la dona africana i del seu paper en la societat.

D'aquesta manera, si *El primer Eros* havia estat una reflexió sobre l'erotisme a les cultures antigues de diferents territoris, l'enviament de les vitrines a Dakar ha completat l'objectiu de promoure el diàleg i fomentar la col·laboració intercultural. A més, ha suposat l'oportunitat de compartir recursos amb una institució que no disposa de la mateixa infraestructura que nosaltres.

© Musée Historique de Gorée de Dakar



XXXIV Setmana Internacional d'Estudis Medievals de Pedralbes

Que és el poder? Qui l'exerceix? Com? En una societat urbanitzada com era la de la baixa edat mitjana determinats sectors de la societat van crear centres de poder lligats a una nova monarquia que consolidava la seva autoritat; centres i xarxes que copaven els diferents sectors estratègics: polítics, socials, econòmics. Per exercir aquest domini, una maquinària ideològica, de representació i visualització d'aquest poder en l'art i en l'espai li donava cobertura i ho feia perceptible al poble. Què es manté d'aquest concepte del poder i de la seva estructuració i representació avui? Aquest serà el tema objecte de debat de la xxxiv Setmana Internacional d'Estudis Medievals de Pedralbes que aquest any es presenta sota el títol **Poder, Llei i Ordre en la Ciutat Medieval** i que se celebrarà al mateix monestir del 28 al 30 de juny de 2006.

D'entre la primera sessió, dedicada a **La ciutat i l'organització del poder**, destaquem la conferència **Evolució de les formes de poder en les ciutats europees medievals** a càrrec del Dr. Salvador Claramunt (Universitat de Barcelona) i el monogràfic **Continuidad en la topografía del poder en Barcelona. Siglos IV al XIII**, a càrrec de Julia Beltrán de Heredia (Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona. MHCB).

La segona sessió se centrarà en els **Espais de poder** i trobarem comunicacions com la del Dr. David Abulafia (University of Cambridge), **Los espacios urbanos anglo-normandos** al costat del monogràfic sobre el poder i el món femení amb dues conferències: **La "Reginalitat" i el món urbà** a càrrec de la Dra Núria Silleras i Fernández (University of California, Santa Cruz) i **Un espai femení del poder. El monestir de Santa Maria de Pedralbes de Barcelona**, a càrrec de la Dra. Anna Castellano i Tresserra (Museu-Monestir de Pedralbes. MHCB). Tancarà la Setmana el tema **El poder com a sistema cultural**, amb conferències com **La imaginación moral de las élites urbanas** (Dr. José Enrique Ruiz-Domènec) i **Il potere degli imagini** (Dr. Enrico Castelnovo, Scuola Normale Superiore di Pisa). El mateix dia 30 de juny a les 21 h, i en col·laboració amb els Districtes de Les Corts i Sarrià, tindrà lloc un concert de clausura a càrrec de l'Orfeó de les Corts i les Veus Blanques de l'Escola Municipal de Música de Sarrià.

Informació i inscripcions

Telèfon: 93 319 02 22
reserves-mhcb@mail.bcn.es

L'ARXIU FOTOGRÀFIC DEL MUSEU-MONESTIR DE PEDRALBES (MHCB)



© MMP-MHCB

L'any 2005, el Museu-Monestir de Pedralbes va engegar el projecte de reordenació de l'arxiu fotogràfic del museu antic i contemporani, que en contempla la digitalització i el posterior tractament informàtic mitjançant una base de dades. L'objectiu del treball és facilitar-ne la consulta, alhora que es garanteix la conservació del fons en restringir la manipulació dels documents originals. La primera fase del projecte, que consisteix en la digitalització de tot el fons, ja es troba molt avançada i es preveu iniciar en breu la documentació de les imatges i la informatització de les dades, que s'emmagatzemen en una base de dades mitjançant una fitxa i la reproducció de la imatge.

Aquesta tasca forma part dels projectes de recerca del Museu, per tal com la documentació fotogràfica que s'ha anat registrant des de les darreries del segle XIX fins al moment present ens permet conèixer detalls de les transformacions i les vicissituds que tant l'edifici com la comunitat del monestir han viscut en aquests anys. És, per tant, una font ineludible de coneixement de l'època més recent, que complementa la informació que es té d'aquest període històric.

A banda, com ja s'ha dit, d'evitar la manipulació i degradació de les imatges originals, aquest procés ha de permetre una nova organització del fons que en faciliti la consulta per temes, sense haver d'alterar la configuració actual. Igualment es procedirà a classificar i tractar, si és necessari, els negatius de les imatges, alguns d'ells sobre plaques de vidre. La major part de les fotografies es troben guardades en àlbums que recullen aproximadament unes 2.550 imatges, a més d'un nombre indeterminat de diapositives.

Els fons es troba dividit en dues seccions, que anomenem arxiu «antic» i «modern» segons l'any de creació.

1. Arxiu antic

Aquest fons es va constituir l'any 1972, a partir dels acords signats entre la comunitat i l'Ajuntament de Barcelona, i arriba fins al 1999, quan s'enceta una nova etapa administrativa i el Museu-Monestir passa a formar part del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona, moment en què es crea el que anomenem «arxiu fotogràfic nou».

En el fons antic es troben recollides un nombre important de fotografies anti-

gues, del final del segle XIX i el començament del XX, algunes d'elles originals, fetes en el seu moment per les religioses mateixes o per altres persones en les escasses visites a l'indret. Es tracta de testimonis gràfics molt valuosos. També es recullen còpies d'imatges conservades en altres arxius.

Un segon fons d'aquest arxiu recull les instantànies preses al llarg del segle XX i relacionades amb l'edifici: espais i obres, objectes o les diferents museografies que s'hi han dut a terme des del començament del segle XX, quan les visites eren únicament permeses amb autorització eclesiàstica, passant pels anys cinquanta i seixanta, moment en què el monestir s'obria els diumenges, fins a la constitució del Museu-Monestir l'any 1983 i la consegüent obertura al públic.

2. Arxiu fotogràfic nou

A partir de 1999 es forma el nou arxiu, el contingut del qual abasta diversos fons: el de les peces que configuren la col·lecció del Museu-Monestir, reportatges de les diferents exposicions que ha dut a terme a partir d'aquesta data, reportatges de diferents intervencions arquitectòniques a l'immoble i reportatges d'activitats relacionades amb el centre. Tot aquest arxiu es conserva ja sobre suport informàtic i en diapositives de 6 x 6. El seu volum aproximat és de 3.500 imatges, que es troben en procés de documentació. Es tracta d'un fons obert i en constant augment. A banda de les noves imatges, aquest fons també es veu incrementat gradualment amb la digitalització de les imatges provinents del fons fotogràfic particular de les religioses clarisses que es conserva a l'actual monestir.

Tot aquest conjunt és, com s'ha dit, un valuós testimoni de la història del monestir, de la comunitat, de l'edifici i dels objectes que conformen les diferents col·leccions.

EXCAVACIÓ AL CONVENT DE JERUSALEM

Fa gairebé quaranta anys, la construcció d'un aparcament subterrani a la plaça de la Gardunya en va malmetre irremediablement el subsòl i les restes patrimonials que contenia. Aquella acció urbanística havia fet desaparèixer definitivament una pàgina important de la història urbana de Barcelona. La seqüència d'ocupació del solar, prou dilatada i interessant, es remuntava, com a mínim, a l'alta edat mitjana, però no seria fins a mitjan segle XIV que les monges dominiques hi establirien la seva residència. Posteriorment, el segle XV, una altra congregació que seguia la regla franciscana va construir al mateix solar el convent de Santa Maria de Jerusalem, un edifici religiós que va perdurar fins al 1837, quan, arran de les desamortitzacions de Mendizábal, fou convertit en propietat pública. Aquest edifici va ser enderrocat per bastir-hi part del mercat de Sant Josep, o de la Boqueria. Aquella desaparició arbitrària de restes arqueològiques, habitual els anys del franquisme, no ha deixat cap mena d'estudi previ ni documentació de com

havia estat l'edifici gòtic, ni sobre els seus antecessors. Per sort, hom pot consultar algunes fotografies i alguns plànols de mitjan segle XIX, que ajuden a comprendre la darrera fase de l'edifici. El nou procés de reurbanització de la plaça, dut a terme pel Districte de Ciutat Vella de forma més acurada i conscient, i amb la participació directa del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona (MHCB), està permetent la realització de l'excavació arqueològica preventiva de les úniques parts del solar que no es van malmetre, gràcies a la protecció que suposaven algunes dependències del mercat situades en una posició perimetral. Les excavacions actualment en curs estan posant al descobert les restes d'algunes dependències de serveis (patis, safareigs, habitacions secundàries...) del convent de Jerusalem. Permeten la localització d'estructures de diferents fases cronològiques, molt interessants però en mal estat de conservació, i d'un conjunt d'objectes de gran interès relacionats directament amb la vida de la comunitat religiosa.

Sota aquestes restes, i corresponents a fases prèvies, apareixen diversos nivells amb abocadors de materials ceràmics d'una notable importància que caldrà valorar més endavant. Aquests conjunts procedeixen directament dels obradors dels terrissaires de la ciutat. L'estudi conjunt d'aquestes restes permetrà disposar de seqüències estratigràfiques des del segle XIII fins al XIX amb mostres constructives que, malgrat la seva parcialitat, poden servir de pista, si s'extrapolen, per intentar comprendre el que havia estat el convent de Jerusalem abans de l'enderroc.



Vista general des del sud-oest de les restes del convent el Sector 1.
Fotografia: Daniel Giner, Codex



Barcelona a l'alta edat mitjana (segles VIII-XIII)

EL MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT PRESENTA A PARTIR DEL 8 DE JUNY, A LA SALA DE LES VOLTES ROMÀNIQUES, L'EXPOSICIÓ PERMANENT *BARCELONA A L'ALTA EDAT MITJANA (SEGLES VIII-XIII)*, QUE ENLLAÇA AMB EL DISCURS HISTÒRIC INICIAT AL SUBSÒL DE LA PLAÇA DEL REI, ON S'EXPLICA LA CIUTAT DES DE LA SEVA FUNDACIÓ FINS AL SEGLE VIII.

La mostra, que s'articula en dos grans eixos –cronològic i temàtic– al llarg de tres sales, presenta més de 200 peces, en gran part procedents de les excavacions dutes a terme a la ciutat i en la majoria dels casos inèdites, que permeten apropar el visitant a la vida quotidiana del moment, conèixer els edificis més emblemàtics i introduir-se en la vida política i social de la Barcelona d'aquest període. L'eix cronològic ocupa la primera sala que es troba el públic un cop ha recorregut la ciutat romana i visigòtica; en aquest espai s'explica la història de la ciutat des del segle VIII fins al moment àlgid d'expansió de la Corona d'Aragó per la Mediterrània. A continuació s'accedeix a les sales segona i tercera on, mitjançant un fil conductor temàtic, s'aprofundeix en diversos aspectes com ara la feina, la vida domèstica, els mercats, les malalties, les relacions entre Església i

ciutat o els palaus, entre altres.

La seqüència cronològica

A l'inici de l'exposició, el visitant pot veure un vídeo amb una reconstrucció en 3D que fa un recorregut per la història del palau comtal barceloní a través dels segles (el palau del *comes civilitatis*, el palau del comte carolingi, el Palau Comtal Reial i, més tard, el Palau Reial Major) i posa de relleu la continuïtat del centre de poder del segle VI al XIV a través de les excavacions arqueològiques i de l'estudi de l'estratigrafia vertical: l'arqueologia de l'arquitectura.

La seqüència cronològica s'inicia explicant com, després de la ràpida expansió omeia el segle VIII, i en resposta a les pressions musulmanes, una part de l'actual territori català va ser ocupat pels francs el segle IX. Els francs van organitzar el territori conquerit, més tard conegut com a Catalunya Vella, en comtats independents. A capdavant de cada comtat hi havia un comte amb funcions polítiques i militars i un bisbe, que encarnava el poder religiós. La ciutat del segle IX era un centre administratiu i militar que absorbia l'excedent de la producció rural. Barcelona era una ciutat hereva de l'antiguitat tardana, marcada per la continuïtat de funcions del període visigot. Aquesta continuïtat també la veiem en la topografia urbana, l'ocupació de la muralla romana, la situació del centre de poder i els

carrers. El segle XI, la construcció de la catedral romànica va comportar la reordenació del seu entorn immediat, on hi havia l'hospital de la seu, l'escola episcopal, el refectori i la residència canonical. El segle XII es va construir el claustre romànic de la catedral, un nou palau per al bisbe i un nou palau comtal. Durant la centúria següent, Barcelona es converteix en un gran centre econòmic i comercial, i en una de les ciutats més importants de la Mediterrània. La ciutat consolida el règim municipal i es construeix un nou recinte emmurallat sota el mandat de Pere II el Gran. La població creix i l'extensió de la ciutat també. Fora de les muralles i al costat dels camins, convents i monestirs, anaven sorgint nous nuclis de població. La zona extramurs de la ciutat era coneguda com el *suburbium* i més enllà de la ciutat hi havia el *territorium*. En aquest recorregut històric, té un paper molt important la formació i l'expansió de la Corona d'Aragó. El matrimoni, l'any 1137, del comte Ramon Berenguer IV amb Peronella, filla del rei Ramir II d'Aragó, va unir la casa comtal de Barcelona amb el regne d'Aragó. A partir d'Alfons I, fill de Ramon Berenguer IV i Peronella, els títols de rei d'Aragó i comte de Barcelona es van unir en una sola persona. Amb la política d'expansió de la Corona d'Aragó, Barcelona es convertí en punt de frontera entre dos mons, el cristià i el musulmà. A través de Catalunya van entrar moltes idees i productes, procedents d'Alandalús, al món cristià occidental: l'ús de la moneda d'or, textos matemàtics i astronòmics, influències arquitectòniques, el joc d'escacs... Al mateix temps, la ciutat esdevé un gran centre comercial que posa en perill la supremacia de Gènova i Pisa en el comerç mediterrani.

Les sales temàtiques

En aquests dos espais es tracten diferents aspectes que envoltaven la vida de l'època i que ajuden a introduir el visitant en el context social i la vida quotidiana de l'alta edat mitjana. A Barcelona la majoria de la població era cristiana, tot i que hi havia una comunitat jueva que s'agrupava al Call i una petita comunitat musulmana que es va quedar a viure a la ciutat després de la conquesta franca. La població estava formada per tres estaments socials que el segle XIII es coneixien com a *mà major*, *mà mitjana* i *mà menor*. Cada estament tenia un nivell de participació diferent en la vida ciutadana, així com privilegis i obligacions fiscals diferents. En aquells segles, la paraula emprada per designar un ofici era *ministerium* i l'artesà era anomenat *ministerialis*, d'on ve el terme català de *menestral*. Cap a finals del segle XI, els obradors situats a l'interior de la ciutat s'agrupaven al voltant del barri episcopal i del Palau Comtal Major. Les corporacions d'oficis eren organitzacions que tenien cura de la formació dels artesans i defensaven els interessos econòmics i professionals dels

diferents oficis en un intent de controlar la producció i els preus. L'exposició mostra també com era la vida quotidiana al segle XIII: la casa i la llar, el món de la dona, l'educació, el joc o la roba són alguns dels aspectes que tracta, abans de passar a introduir el visitant en temes de caire més social.

El segle X, el mercat de la ciutat es localitzava a tocar del Castell Vell (actual plaça de l'Àngel) i s'estenia per dins i per fora del recinte emmurallat. El segle XII, la zona costanera i el mercat eren els principals nuclis de l'activitat econòmica. L'*episcopium* amb la seva catedral era el centre religiós per excel·lència, però també les parròquies amb el seus cementiris, els convents i els monestirs van fer el seu paper i van marcar, amb la singularitat de la seva arquitectura, el paisatge urbà. Fins al segle XI, els coneixements mèdics estaven a les mans dels frares i a partir del segle XII van començar a practicar-los els laics. El metges, els cirurgians i els apotecaris van ser els tres eixos al voltant dels quals girava la medicina a l'edat mitjana. La religiositat, el consol espiritual i la superstició arribaven on no ho feia la medicina tradicional. Els hospitals medievals no tenien una funció sanitària pròpiament dita, sinó més aviat una funció social: acollien i alimentaven homes i dones pobres, peregrins, infants abandonats i altres persones malaltes i de vida miserable. La seva creació és un fenomen pròpiament urbà, normalment de fundació privada, tot i que la gestió solia estar a càrrec del municipi o d'entitats religioses de la ciutat.

Aquesta nova exposició permanent suposa també la presentació dels primers resultats de la recerca duta a terme en els darrers anys per l'equip del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona que dirigeix Júlia Beltrán de Heredia. En aquest sentit s'està treballant en l'elaboració de sistemes de presentació de plantes superposades que permetin explicar la continuïtat i el canvi en el centre de poder de la ciutat de l'antiguitat tardana a l'edat mitjana. Es tracta d'un aspecte fonamental de la mostra, ja que la topografia del centre de poder i la seva evolució ha estat, i encara és, la base del projecte d'investigació del Conjunt Monumental de la Plaça del Rei, iniciat l'any 1996.



BARCELONA A L'ALTA
EDAT MITJANA
(SEGLES VIII-XIII)

Data:
a partir del 8 de juny

Lloc:
Conjunt Monumental
de la Plaça del Rei

Organització:
Museu d'Història de
la Ciutat de Barcelona.
Institut de Cultura.
Ajuntament de
Barcelona

Horari:
de l'1 de juny al 30 de
setembre, de dimarts
a dissabte de 10 a 20 h.

De l'1 d'octubre al 31 de
maig, de 10 a 14 h i de
16 a 20 h. Diumenges i
festius de 10 a 15 h.
Dilluns tancat.

1
Gerra de ceràmica
islàmica procedent de
Raqqà (Síria)

2
Sivella de placa rectangu-
lar en bronze amb deco-
ració de figura zoomorfa.

3
Anell/segell amb inscrip-
ció en àrab i aljamia
hebrea

4
Croa de plata d'Alfons II
Seca: Barcelona

© Jordi Puig-MHCB

No us perdeu una festa per fer
història!

Per celebrar que el museu és més medieval que mai, el cap de setmana del 10 i 11 de juny, a la plaça del Rei trobareu durant tot el dia cercaviles, concerts, balls, animacions, jocs, titelles... Us hi esperem

ALTAR RELIQUIARI



© Ramon Muro-MHCB

El mes de novembre de 1998, durant el procés d'excavació d'un solar entre els carrers de Fonollar i Jaume Giralt de Barcelona, es va localitzar al subsòl d'una casa aquesta petita obra formada per peces d'os acoblades damunt d'una làmina de fusta.

La peça presenta diversos interrogants en relació amb el seu origen, funció i iconografia. D'altra banda, ens enfronta a qüestions evidents relacionades amb el seu caràcter d'obra seriada inscrita en la llista d'obres sorgides d'un taller relativament ben conegut, que va treballar a Colònia a l'entorn del 1200, i del qual va sortir una àmplia producció.

Quant a la possible funció, aquesta peça, per les característiques i ornamentacions que presenta, apunta la idea d'un altaret portàtil. També es podria pensar, potser al mateix temps, en un reliquiari especial per a una petita relíquia.

Iconogràficament, de les tres figures del cos central, només una apareix identificada com Mateu, situada al costat de dos personatges més, desproveïts tant de textos com d'atributs que

els identifiquin. Més aviat semblen peces acoblades d'una manera ràpida i irreflexiva. En els tres arcs de damunt de les figures es llegeix *"Petrus me fecit"*, inscripció que podria referir-se a la signatura de l'autor, però semblaria més adient pensar en el comitent. En l'escena representada dins el semicercle, apareixen dos personatges allitats davant un fons d'arbres en forma de pinya. El tema no figura en els repertoris iconogràfics més comuns i potser es refereix a algun passatge hagiogràfic poc habitual, difícilment identificable sense un context més ampli, si bé tampoc no s'exclouria que es tractés d'una il·lustració de somni dels Reis Mags. D'altra banda, encara cal proposar una hipòtesi sobre com va arribar la peça a Barcelona. En aquest sentit, sembla probable enquadrar la seva adquisició en l'època medieval, en un moment no gaire distant de la manufactura.

Us convidem a gaudir d'aquesta petita meravella en l'exposició permanent *Barcelona a l'alta edat mitjana (segles VIII-XIII)* que s'inaugura el 7 de juny.

ALTAR RELIQUIARI

Producció
Colònia (Alemanya)
Època
c. 1200

Material
Os de bòvid
Dimensions
15 x 9,5 x 1,4 cm

Procedència
Excavacions del subsòl d'una casa entre els carrers de Fonollar i Jaume Giralt, Barcelona, 1998-1999

Breus

Ruta per la Barcelona de la Segona República

L'any 2006 es commemora el 75è aniversari de la Segona. Els vuit anys de règim democràtic republicà van significar un impuls decisiu a la modernització del país. Com a avanç de l'exposició que se celebrarà a finals d'any a l'MHCB, presentem aquest itinerari amb el que volem trepitjar els indrets més significatius de la ciutat de Barcelona entre els anys 1931-1939. Viurem d'aprop els esdeveniments principals que van portar a la proclamació de la Segona República, així com els canvis polítics, socials i culturals d'aquells anys. La ruta es durà a terme el segon i quart dissabte de mes a partir del 13 de maig, de 10.30 a 13.30 h.

Enfoca, dispara i fes història. Concurs d'escoles

El concurs de fotografia per escoles vinculat a l'exposició celebrada al museu *Barcelona & Fotografia*, ja té guanyadors: el CEIP Horts i l'IES Bernat Metge en les categories de Primària i Secundària respectivament. El lliurament de premis va tenir lloc el passat 4 de maig a les 10,30 h amb l'assistència de tots els grups guanyadors.

Balanç del programa El Born. Obrim per obres

El passat 14 de maig va concloure el programa de visites al jaciment del Born iniciat l'1 de juny del 2004. Més de 117.000 persones han passat pel mirador del carrer de la Ribera per veure les restes de la ciutat de principis del segle XVIII.

Senyalització dels portals de la muralla medieval de Barcelona

Amb motiu del 150 aniversari de l'enderroc de la muralla, l'Associació Consell de Cent, amb la col·laboració del Museu d'Història de la Ciutat, proposa que es recordi quin era el traçat de la muralla de la ciutat mitjançant la senyalització dels punts on hi havia hagut els portals d'aquesta muralla. La presentació pública de la senyalització tindrà lloc durant les festes de la Mercè 2006.

Senyalització i adequació per a la visita del Refugi Antiaeri del Poble Sec

El Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona està portant a terme el projecte d'espai d'interpretació del Refugi Antiaeri del Poble Sec, lloc emblemàtic de la Guerra Civil i avui dia un dels vestigis més representatius del patrimoni històric de la Catalunya del segle XX. El museu assumeix la realització del projecte de senyalització així com de musealització, que implica l'obertura de 200 metres de recorregut, completant així la part que era visitable fins ara. El Districte de Sants-Montuïc ha encarregat l'estudi tècnic arquitectònic, de seguretat i topogràfic, per tal de tirar endavant els treballs d'adequació per a la visita pública, fet que permetrà que sigui el primer refugi completament visitable de Barcelona respectant el seu estat original.

Propostes

Cinema

La ciudad de los prodigios

Dirigida per Mario Camus.
Espanya, 1999. 180 min.
Intèrprets: Olivier Martinez,
Emma Suárez.

Basada en la novel·la del mateix títol d'Eduardo Mendoza, la pel·lícula ens situa a la Barcelona de l'Exposició Universal de 1888 i segueix fins a la de l'Exposició Internacional de 1929. Bona recreació de la Barcelona de l'època, de la qual destaca les lluites sindicals i polítiques a través de l'ambició dels personatges.

Barcelona a la xarxa

<http://www.parccollserola.net>

Web per poder gaudir del Parc de Collserola. S'hi poden trobar itineraris, activitats guiades, consells per preservar el parc i també una guia dels edificis integrats en el patrimoni històric i artístic, com restes prehistòriques, ermites i edificis singulars. Inclou a més tots els equipaments del Parc, com museus, centres educatius, allotjaments i restaurants, entre altres.

Racons de Barcelona per redescobrir

Plaça de Sant Jordi (Muntanya de Montjuïc)

L'Exposició Universal de l'any 1929 a Barcelona va comportar la urbanització i l'enjardinament de la muntanya de Montjuïc. Arran d'aquests treballs es va construir la plaça de Sant Jordi, com a mirador cap a la vall del riu Llobregat. Al centre de la plaça hi ha la Font de Ceres, que s'hi va instal·lar definitivament l'any 1918, després de passar per diversos emplaçaments a la ciutat d'ençà de la seva construcció l'any 1825. És l'escultura pública més antiga de les conservades a la muntanya, i el seu autor fou Celdoni Foixà.



Destaca, però, l'escultura de Sant Jordi de bronze, encimbellada dalt d'un monòlit de pedra, que és un dels monuments més coneguts de Montjuïc. Representa un heroi nu, dalt d'un cavall, sense sella ni estrep, que reposa després d'haver vençut el drac. És obra de l'escultor Josep Llimona i es va inaugurar el 30 de desembre de 1924, davant de la ja coneguda i famosa font de Ceres. Aquest racó és un lloc de calma molt agradable, on admirar les dues obres escultòriques, i que ahora permet gaudir d'una excel·lent panoràmica del pla del Llobregat i de la costa cap al Garraf.



Llibres

GARCIA ESPUCHE, Albert. Barcelona entre dues guerres: economia i vida quotidiana (1652-1714).

Vic: Eumo, 2005. 365 p.
Premi Ciutat de Barcelona Agustí Duran i Sanpere d'Història de Barcelona 2005. En aquest llibre es reuneixen cinc treballs sobre la Barcelona de les sis dècades anteriors a 1714, el període agitat entre el final de la Guerra de Successió i la derrota a la Guerra de Successió.

CAMINALS, Roser. El carrer dels Tres Llits. Barcelona: Rosa dels Vents, 2004. 208 p.

Novel·la ambientada a la Barcelona dels primers anys del segle XX, una ciutat misteriosa i atractiva que viu amb una gran contradicció entre la classe burgesa i els barris marginals, on regnen la misèria i la marginació. La prostitució encoberta i la hipocresia de la burgesia són alguns dels protagonistes del relat. Però el paper principal correspon al carrer dels Tres Llits, un carrer que no ha canviat gaire en 100 anys i del qual es diu que va rebre el nom d'un famós bordell que hi havia.

LOPERENA, Josep M. La casa del fanalet vermell. Barcelona: Columna, 2004.

Guanyadora del IV Premi Joaquim Amat-Piniella, aquesta novel·la de l'advocat Josep M. Loperena està ambientada en una època marcada per la repressió: la Barcelona de 1951, quan la ciutat es mobilitza per la vaga de tramvies.

BALADIA, Francesc Xavier. Abans que el temps ho esborri: records dels anys d'esplendor i bohèmia de la burgesia catalana.

Barcelona: Edicions de la Magrana, 2004. 301 p.
Retrat de l'època daurada de la burgesia catalana. L'obra recrea la vida de cinc generacions de la família de l'autor, una de les més poderoses de Barcelona, que van acumular un gran patrimoni amb l'empresa tèxtil.

Agenda

Activitats

AGENDA D'ACTIVITATS ESTIU 2006: LES 10 I 1 NITS
enguany, EL MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA CELEBRA 10 ANYS DE NITS AL MUSEU. PER CELEBRAR-HO, EL MUSEU OFEREIX 10 + 1 ACTIVITATS DIFERENTS, LLIGADES LA NOSTRA PROGRAMACIÓ I LES NOSTRES COL·LECCIONS.

1. Música i vi al Museu

Activitat temàtica dedicada al món del vi. Visita comentada a la factoria de vi (segles III i IV d.C.) del Conjunt Monumental de la Plaça del Rei, seguida d'un tast de vins actuals comentats per un sommelier expert, amb l'acompanyament musical del Quartet de Barcelona.

Dimecres, 12 de juliol.

2. Mostra de curtmetratges: República, un somni trencat

Activitat entorn de l'exposició temporal *GATCPAC, 1928-1939. Una nova arquitectura per a una nova ciutat*. Visites lliures a l'exposició a partir de les 20 h i una sessió de curtmetratges centrats en l'època de la República i els anys trenta, a la plaça del Rei.

Dimecres, 19 de juliol.

3. Visites nocturnes al Conjunt Monumental de la Plaça del Rei

Dues visites comentades de temàtiques diferents: una al subsòl arqueològic de la Plaça del Rei, i l'altra a la col·lecció permanent medieval, al Saló del Tinell i la Capella de Santa Àgata.

Dimarts 4, 11, 18 i 25 de juliol; 1, 8, 15, 22 i 29 d'agost.

4. Sessions golfes medievals, una activitat per a tota la família: Una cita a palau

Activitat per a públic familiar. Consisteix en un taller sobre la Barcelona medieval i una degustació de productes de l'època.

Dimarts 4, 11, 18 i 25 de juliol.

L'ART MEDIEVAL A AUSONA

Agenda

5. Visita teatralitzada a la col·lecció permanent medieval

Activitat per a famílies a la nova col·lecció permanent medieval. Personatges històrics apareixeran durant el recorregut per viure de ben a prop la ciutat de l'època.

Dimecres, 9, 23 i 30 d'agost.

6. Visita al Monestir amb molt de gust!

Visita nocturna al Monestir i degustació de productes elaborats en diferents monestirs femenins (moscatell, mató, galetes...).

Dijous, 6 i 20 de juliol; 10 i 24 d'agost

7. Nits de Monestir i Música

Cicle de concerts de música clàssica al claustre precedits d'una vista lliure al monestir.

27 de juliol; 3, 17 i 31 d'agost.

8. Contes giratoris entorn del Monestir de Pedralbes

L'activitat s'inicia amb una visita temàtica de l'art del monestir (l'exposició *Els tresors del Monestir* i les pintures murals de la capella de Sant Miquel) i acaba amb una sessió de contes al claustre.

Dijous, 13 de juliol.

9. Ruta nocturna per a la Barcelona de la Segona República

L'any 2006 es commemora el 75è aniversari de la Segona República. Amb aquesta ruta trepitjarem els indrets més significatius de la ciutat de Barcelona entre els anys 1931 i 1939.

Dimecres 5 de juliol; 2 i 16 d'agost.

10. Sessió de DJ i cinema històric

Activitat organitzada a partir d'una proposta actual: la música electrònica. El DJ se centrarà en pel·lícules que fan referència a la ciutat de Barcelona.

Dimecres, 26 de juliol.

La 1! Vine de festa al Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona

Activitat oberta a tothom a la plaça del Rei per celebrar la finalització del programa de les *Nits d'estiu*. Diferents activitats tindran lloc simultàniament al Conjunt Monumental de la Plaça del Rei, utilitzant-ne els diferents espais.

Dijous, 7 de setembre.



El proper dissabte 17 de juny hem preparat per als Amics i Amigues del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona una sortida per conèixer el Museu Episcopal de Vic i el monestir de Sant Pere de Casserres, situat a 20 quilòmetres de la capital d'Osona. Aprofitant que, amb la inauguració de l'exposició permanent dedicada a *Barcelona a l'alta edat mitjana (segles VIII-XIII)*, el nostre museu és més medieval que mai, us proposem una visita a una comarca que acull magnífiques mostres d'art medieval. Ens trobarem a les 8.30 del matí a la plaça Ramon Berenguer el Gran i, després de fer un cafè en arribar a Vic, començarem la visita a les magnífiques col·leccions de pintura i escultura medievals que custodia el Museu Episcopal. D'entre les obres pictòriques, sobresurten especialment els frontals d'altar del segle XII, els quals permeten seguir perfectament

l'evolució estilística i iconogràfica de la pintura catalana d'aquesta època. Cal destacar igualment els conjunts de pintura mural dels absis de Sant Martí del Brull i Sant Sadurní d'Osormort, així com el baldaquí de Ribes, considerat una de les obres mestres de la pintura romànica catalana. L'escultura en fusta d'època romànica hi és molt ben representada tant des del punt de vista estilístic com iconogràfic, atès que hi ha imatges de majestats, santcrists i marededéus. D'aquesta època destaca el grup escultòric del davallament romànic de Santa Eulàlia d'Erill la Vall, considerat com l'obra mestra de la imatgeria catalana del segle XII.

Després d'una estona lliure per dinar a Vic, farem camí cap al monestir de Sant Pere de Casserres, un dels monuments cabdals de l'arquitectura romànica catalana. Va ser construït en el punt més extrem de la carena de Casserres, la qual, per la seva configuració geogràfica, forma una península rodejada pel meandre més espectacular que dibuixa el riu Ter. Sant Pere de Casserres és l'única casa benedictina d'Osona amb vida monàstica durant molts segles, i la que ha deixat un llegat històric i monumental més important. Aviat va passar d'abadia a priorat, però la seva unió al gran monestir borgonyó de Cluny li va assegurar més de tres segles de notable vida religiosa.



Per participar en aquesta activitat, podeu fer la reserva al número de telèfon 93 256 21 50 (Sandra Ruano) o bé a reserves-mhcb@mail.bcn.es. Preu: 12 euros (dinar no inclòs). Places limitades

UN CAP DE SETMANA HISTÒRIC A CAESARAUGUSTA

El cap de setmana de l'1 i 2 d'abril vam anar a Saragossa amb els Amics i Amigues del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona. Vaig ser-hi fa vint-i-molts anys i la ciutat ha canviat força, per millorar. Recordo la Seu fosca, bruta i trista, i ara està preciosa. La visita ha estat molt ben organitzada, interessant i divertida. El bon temps, les estones d'esbarjo fora de les rutes guiades, el bon ambient del grup, l'interès de les organitzadores i la simpatia dels guies han fet que aquest cap de setmana fos fantàstic. Les ruïnes de Caesaraugusta, la Seu i el palau de l'Aljafería són alguns dels llocs que hem visitat. Aquesta experiència ha fet que encara sigui més ferma la meva convicció que val la pena conèixer tot allò de bo i meravellós que la història ens pot ensenyar. Quan veig totes aquestes pedres tan antigues m'agradaria que em poguessin parlar i explicar-me tot el que han vist i sentit. Malgrat que no ho fan amb paraules, ens diuen un munt de coses de persones i civilitzacions desaparegudes, les quals si no fos per aquests tresors que ens han arribat estarien totalment oblidades. Elles són una bona part de la memòria històrica que cal cuidar, conservar i estimar.

Marta García Mola. Número d'Amiga de l'MHCB: 147



Avantatges

VISITA EXCLUSIVA A L'EXPOSICIÓ PERMANENT BARCELONA A L'ALTA EDAT MITJANA (SEGLES VIII-XIII)

Dimarts 13 de juny us proposem una visita comentada de la mostra que s'inaugura aquest mes al Museu i que en completa la col·lecció permanent. S'organitzaran dos grups: a les 18 i a les 18.30 h. El punt de trobada serà l'avantcambra del Saló del Tinell. Per participar en aquesta activitat, podeu fer la reserva al número de telèfon 93 256 21 50 (Sandra Ruano) o bé a reserves-mhcb@mail.bcn.es. Places limitades. Activitat gratuïta per a l'Amic/Amiga i acompanyant.

VISITA EXCLUSIVA A LES DARRERES TROBALLES ARQUEOLÒGIQUES DEL PORTAL DE SANT DANIEL AL PARC DE LA CIUTADELLA

Visita comentada a càrrec del responsable del Servei d'Arqueologia de l'MHCB, Ferran Puig, on coneixerem les darreres troballes arqueològiques del Portal de Sant Daniel, una de les portes de la muralla medieval de Barcelona construïda entre els segles XIII i XIV. Aquest portal se situava al tram de muralla que envoltava el convent de Santa Clara i donava accés a la part marítima i comercial de la ciutat. Data i horari per confirmar. Per participar en aquesta activitat, podeu fer la reserva al número de telèfon 93 256 21 50 (Sandra Ruano) o bé a reserves-mhcb@mail.bcn.es. Places limitades. Activitat gratuïta per a l'Amic/Amiga i acompanyant.

RUTA PER LA FAÇANA MARÍTIMA DE BARCELONA

Dissabte 30 de setembre us oferim un itinerari guiat per l'antiga façana marítima de Barcelona, per descobrir una ciutat oberta des dels seus orígens al mar. La ruta transcorre des de les Drassanes Reials fins a l'edifici de la Llotja, passant pels carrers més importants que van viure l'esplendor comercial de la ciutat. Ens trobarem a la sortida del metro de Drassanes de la línia 3 (La Rambla) a les 10 h. Durada: 3 hores. Per participar en aquesta activitat, podeu fer la reserva al número de telèfon 93 256 21 50 (Sandra Ruano) o bé a reserves-mhcb@mail.bcn.es. Places limitades. Activitat per a l'Amic/Amiga i acompanyant. Preu: 3 euros.

LA NIT DELS AMICS I AMIGUES DEL MUSEU

Dins del programa estiuenc *Les 10 i 1 nits*, **dilluns 10 de juliol** us oferim una visita nocturna exclusiva al subsòl arqueològic o a l'exposició medieval, que finalitzarà amb un tast de productes medievals. Consulteu el programa d'activitats d'estiu i trobareu un munt de sorpreses i descomptes. Per participar en aquesta activitat, podeu fer la reserva al número de telèfon 93 256 21 50 (Sandra Ruano) o bé a reserves-mhcb@mail.bcn.es. Places limitades. Activitat per a l'Amic/Amiga i acompanyant. Preu: 5 euros (descompte del 50% inclòs).



Butlleta de subscripció

NOM I COGNOMS		E-MAIL
ADREÇA		PROVÍNCIA
POBLACIÓ	CP	DATA DE NAIXEMENT
TELÈFON	DNI	
<div><div></div> QUOTA GENERAL ANUAL: 30 €</div> <div><div></div> QUOTA REDUÏDA (estudiants < 25 anys, aturats i jubilats. Cal presentar acreditació): 18 €</div> <div><div></div> QUOTA FAMILIAR (famílies amb fills < 18 anys): 42 €</div>		
PAGAMENT MITJANÇANT DOMICILIACIÓ BANCÀRIA		
ENTITAT	OFICINA	DC
NÚMERO DE COMPTE		
NOM DEL TITULAR		
ADREÇA DE L'ENTITAT		
POBLACIÓ	CP	PROVÍNCIA

Sr/a, Director/a autoritzo que, amb càrrec al meu compte corrent o llibreta d'estalvi, atengui el pagament dels rebuts que anualment siguin lliurats pels AMICS DE L'MHCB

DATA	SIGNATURA ORIGINAL
------	--------------------

Informació i reserves

T. 93 319 02 22 - F. 93 268 04 54 - reserves-mhcb@mail.bcn.es
Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 h i dimarts i dijous, de 16 a 18 h

www.museuhistoria.bcn.es

01

Conjunt Monumental de la Plaça del Rei
Plaça del Rei, s/n
08002 Barcelona
Tel.: 93 315 11 11
Horari de visita:
fins al 31 de maig, de dimarts a dissabte de 10 a 14 h i de 16 a 20 h.
A partir de l'1 de juny, de dimarts a dissabte de 10 a 20 h.
Diumenges de 10 a 15 h.
Dilluns, tancat

02

Museu-Monestir de Pedralbes
Baixada del Monestir, 9
08034 Barcelona
Tel.: 93 203 92 82
Horari de visita:
fins al 31 de maig, de dimarts a dissabte de 10 a 14 h.
A partir de l'1 de juny, de dimarts a dissabte de 10 a 17 h.
Diumenges de 10 a 15 h.
Dilluns, tancat

03

Museu-Casa Verdaguer
Ctra. Església, 104
Vil·la Joana. Vallvidrera
08017 Barcelona
Tel.: 93 204 78 05
Horari de visita:
de dimarts a divendres, per a grups amb reserva prèvia.
Dissabtes, diumenges i festius de 10 a 14 h.
Dilluns, tancat

04

Centre d'Interpretació del Park Güell
Pavelló de Consergeria, Park Güell
Carrer d'Olot, s/n
08024 Barcelona
Tel.: 93 285 68 99
Horari de visita:
de dilluns a diumenge, d'11 a 15 h

MHCButlletí

Direcció: Antoni Nicolau **Equip de Redacció:** Jordi Carrió, Anna Castellano, Encarna Cobo, Lluïsa Mañosa, Carme Miró, Ferran Puig, Lina Ubero, Judit Vives
Fotografies: Daniel Giner, Pep Herrero, Ramon Muro, Jordi Puig, Pere Vivas
Disseny gràfic: PFP **Edició:** L'Avenç
Dipòsit legal: B.43370-20077
ISSN: 2013-8237

Institut de cultura: **MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT**



Fes-te'n amic o amiga!

AVANTATGES BÀSICS

- Entrada gratuïta sense límit a tots els centres (amic/amiga i acompanyant)
- Tramesa del Butlletí informatiu de l'MHCB i d'informació regular sobre tot el que es genera en els centres del Museu
- Invitacions a actes / inauguracions / exposicions (amic/amiga i acompanyant)
- Descomptes d'un 10% en les publicacions del Museu
- Promocions especials de determinats productes
- Descompte d'entre el 25 i el 50% en les activitats programades per l'MHCB als diferents centres
- 25% de descompte per amic/amiga i acompanyant en alguns espectacles del Mercat de les Flors
- Organització d'activitats dedicades exclusivament als amics (amic/amiga i acompanyant)

Nota: en el cas de les famílies s'inclouen pares i fills menors d'edat.
Els descomptes no són acumulables.